

Guia docent

310749 - 310749 - Arquitectura i Construcció de la Casa. Història i Valors Patrimonials per a la Rehabilitació

Última modificació: 17/10/2023

Unitat responsable: Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona
Unitat que imparteix: 756 - THATC - Departament de Teoria i Història de l'Arquitectura i Tècniques de Comunicació.

Titulació: GRAU EN ARQUITECTURA TÈCNICA I EDIFICACIÓ (Pla 2019). (Assignatura optativa).

Curs: 2023 **Crèdits ECTS:** 3.0 **Idiomes:** Català

PROFESSORAT

Professorat responsable: Hernández Falagán, David

Altres: Hernández Falagán, David
Sanmarti Martinez, Claudia

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

FE-06. FE-06 Coneixement de l'evolució històrica de les tècniques i elements constructius i els sistemes estructurals que han donat lloc a les formes estilístiques

FE-10. FE-10 Aptitud per a intervenir a la rehabilitació d'edificis i a la restauració i conservació del patrimoni construït.

Transversals:

02 SCS N1. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL - Nivell 1: Analitzar sistèmicament i críticament la situació global, atenent la sostenibilitat de forma interdisciplinària així com el desenvolupament humà sostenible, i reconèixer les implicacions socials i ambientals de l'activitat professional del mateix àmbit.

04 COE N2. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA - Nivell 2: Utilitzar estratègies per preparar i dur a terme les presentacions orals i redactar textos i documents amb un contingut coherent, una estructura i un estil adequats i un bon nivell ortogràfic i gramatical.

METODOLOGIES DOCENTS

L'assignatura està organitzada, per una banda, en classes teòriques que proporcionen continguts, eines i instruments per al coneixement d'aquesta arquitectura i criteris per a la seva rehabilitació. Per altra banda, farem sessions específiques per abordar intervencions en habitatges existents que facin de referents. A més es desenvoluparà un treball de curs que anirem seguint i treballant conjuntament al llarg de les sessions. L'estudi d'un cas ha de permetre concretar i experimentar els aprenentatges del curs.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

El teixit residencial, la casa en totes les seves variacions, és un element clau que conforma el nostre territori, els nostres pobles i les nostres ciutats. És un testimoni fonamental per entendre la cultura arquitectònica i constructiva de la societat contemporània. Constitueix un patrimoni edificat imprescindible en qualsevol plantejament sensible a la realitat cultural que ens defineix i que és curós amb els recursos que disposem.

L'optativa que es presenta es planteja des d'aquests paràmetres per això aborda, per una banda, la seva valoració patrimonial (en el sentit de cultura material compartida), per una altra, indaga en el seu coneixement i evolució i, finalment, proposa instruments per a la seva preservació.

És una assignatura fonamental per a aquells estudiants que estiguin interessats en treballar en la rehabilitació.

Els objectius es centren en:

Atorgar recursos per al coneixement arquitectònic i constructiu de l'arquitectura d'habitatge tradicional i contemporani existent.

Proporcionar eines per a la seva valoració patrimonial.

Dotar de coneixements i instruments que facilitin els criteris de preservació i intervenció.

HORES TOTALES DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup gran	30,0	40.00
Hores aprenentatge autònom	45,0	60.00

Dedicació total: 75 h

CONTINGUTS

La casa com a patrimoni cultural. La casa com a conformadora de la cultura material de la nostra societat

Descripció:

Origen del patrimoni cultural

Traspasar de la teoria general a l'arquitectura de la casa com a bé cultural.

Cultura material i autenticitat

La invenció del patrimoni urbà

Dedicació: 4h

Grup gran/Teoria: 2h

Aprenentatge autònom: 2h

Arquitectura i construcció de la casa al món preindustrial

Descripció:

La casa i el territori: referents culturals i condicionants físics i geogràfics

La casa conformadora dels nuclis urbans

La casa representativa urbana: casals i palaus

La casa de paret gruixuda com a referent constructiu

Tractament de la superfície i valors representatius

Sistemes constructius i tècniques d'acabat

Activitats vinculades:

Estudi i anàlisi d'intervencions

Dedicació: 12h

Grup gran/Teoria: 6h

Aprenentatge autònom: 6h

Arquitectura i construcció de la casa a partir de la industrialització

Descripció:

La casa de veïns entre mitgeres conformadora del teixit residencial
De la casa artesana a la casa de veïns
La consolidació de la casa de veïns
De palaus a cases de renda.
La casa de renda de paret prima a partir de la industrialització
Tractament de la superfície. Valorització façanes
Inicis de la modernització tècnica i nous materials per a una mateixa proposta
La casa aïllada suburbana conformadora noves idees de ciutat
Els blocs d'habitatges: de la ciutat compacta a la ciutat discontinua
Permanències i innovacions tècniques

Dedicació: 20h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 10h

Instruments per a la conservació del patrimoni residencial

Descripció:

Actuacions sobre el patrimoni residencial
Arquitectura de la casa i sensibilitat patrimonial
Coneixement i intervenció com a eines per a la sostenibilitat
Preservació versus gentrificació

Activitats vinculades:

Anàlisi i estudi de casos

Dedicació: 12h

Grup gran/Teoria: 6h

Aprenentatge autònom: 6h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

L'assignatura es planteja a partir d'un treball continuat que es seguirà durant tot el curs. Un treball que es centra en el desenvolupament i seguiment de les classes i els exercicis vinculats i un treball de curs específic que ha de servir com a síntesi de l'aprenentatge. El pes de cada una de les parts és el següent:

33% Seguiment de curs i exercicis puntuals a classe

33% Treball de curs

33% Exercicis de síntesi dels continguts

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Rybczynski, Witold; Santos Fontenla, Fernando. La Casa : historia de una idea . Madrid : Nerea, DL 1989. ISBN 8486763134.
- David Hernández Falagán. "Architectural Rehabilitation & Storytelling: Memory as Matter.". International Journal EdA Esempi di Architettura [en línia]. [Consulta: 22/06/2023]. Disponible a : http://www.bienalesdearquitectura.es/images/XV_BEAU/Investigacion/articulos/20210211112555_2020-rehabilitation-storytelling.pdf.
- Rosselló i Nicolau, Maribel; Hereu i Payet, Pere; Oliveras Samitier, Jordi; Paricio Casademunt, Antoni; Rodríguez, Carmen; Serra Santasusagna, Joan. El Teixit residencial en la formació de la metròpolis moderna : el cas de Barcelona (1840-1936) . Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya. Iniciativa Digital Politècnica, 2013-2015. ISBN 9788498805086.
- Casanovas i Boixereu, Xavier. Método RehabiMed : arquitectura tradicional mediterránea : rehabilitacion, ciudad y territorio : rehabilitación, el edificio . Barcelona : RehabiMed, DL 2008. ISBN 8487104967 .
- Graus, Ramon; Rosell, Jaume. Història de la construcció a la Catalunya contemporània [en línia]. Barcelona. Barcelona, 2002 Disponible a : https://discovery.upc.edu/iii/encore/record/C_Rb1221518_Sapunts%20graus%20rosell_Orightresult_U_X1;jsessionid=29C49067D0C7F19B7A4A7C3DC40BA351?lang=cat&suite=def.
- Paricio Casademunt, Antoni. La Casa de cós al Maresme : habitatge, arquitectura i construcció . Canet de Mar : Edicions Els 2 Pins, juny 2017. ISBN 9788494369544.
- Nourissier, Gilles; Maalouf, Amin. Arquitectura tradicional mediterránea . Barcelona : Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona, DL 2002. ISBN 8487104533 .

Complementària:

- Muntañola i Thornberg, Josep. Nuevas estrategias en proyectos de rehabilitación . Barcelona : Edicions UPC, cop. 2001. ISBN 9788483014653.
- Muñoz, Olga. Arquitectura tradicional : tècniques constructives . [Girona] : GRETA Grup de Recuperació i Estudi de la Tradició Arquitectònica, 2016. ISBN 9788494527913 .
- Paricio Casademunt, Antoni. Secrets d'un sistema constructiu : l'Eixample . 2a ed. rev. i amp. Barcelona : Edicions UPC, 2008. ISBN 9788483019719.
- Choay, Françoise. Alegoría del patrimonio . Barcelona : Gustavo Gili, cop. 2007. ISBN 9788425222368 .
- Fontbona, Francesc; Graus, Ramon; Navas i Ferrer, Teresa. Les Arts aplicades a Barcelona . Primera edició. Barcelona : Àmbit : Ajuntament de Barcelona, març 2018. ISBN 9788496645448.